

Я досліджую світ  
4 клас

Сьогодні  
25.11.2024

Урок  
№35



# Які скарби приховує Азовське море

Сьогодні  
25.11.2024

*Дата: 28.11.2024*

*Клас: 4-А*

*Урок: ЯДС*

*Вчитель: Старікова Н.А.*

**Тема. Які скарби приховує Азовське море. Дослідницький проєкт  
“Водойми рідного краю”**

**Мета:** продовжувати вчити пояснювати, від чого залежить безпека в довкіллі; розширити знання учнів про Азовське море; формувати знання учнів про рослинний і тваринний світ Азовського моря; виховувати бережне ставлення до природи та охорони його багатств. Обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; визначати головне в інформації природничого змісту, висловлювати враження щодо неї; презентувати інформацію про природу у вигляді повідомлення, малюнку, схеми, презентації тощо.



Сьогодні  
25.11.2024

Організація класу



Не урок, а справжнє свято,  
Бо полинем у світи.  
Мандруватимем завзято,  
Юний друже, я і ти.  
У поході будь уважним,  
Добре думай, не спіши!  
Знай, що вчитись завжди важко,  
Легше буде у житті!

Сьогодні  
25.11.2024

Ранкове коло





Сьогодні  
25.11.2024

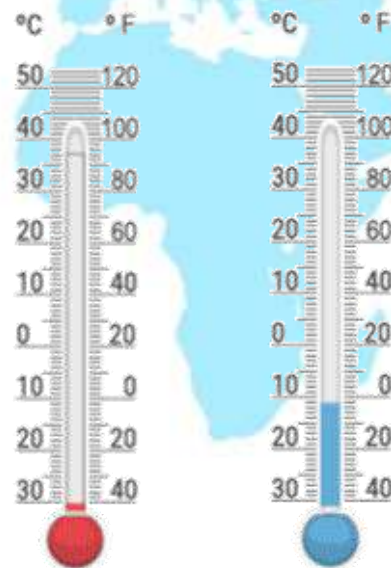
LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!  
А яка зараз пора року?  
Який місяць?  
Яке сьогодні число?



Мої вітання!  
Яким було вранці небо, коли ми  
йшли до школи?  
Що стосовно опадів?  
Кому відома температура повітря?





Де розташоване Азовське море?

З яким морем воно сполучається?

Покажіть його на карті.



Сьогодні  
25.11.2024

Робота з підручником

### ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!



+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!



?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!



-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ



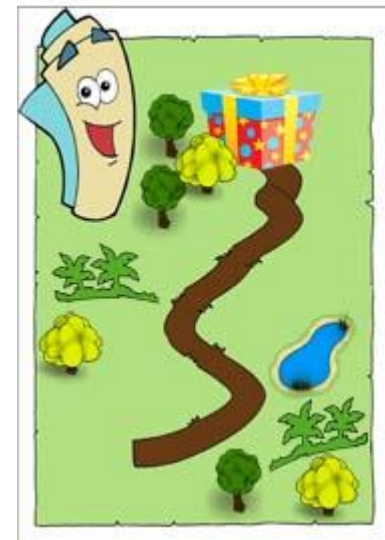


Азовське море – одне з найменших у світі. Воно менше від Чорного моря в 10 разів. Азовське море мілководне. Найбільша глибина – лише 14 м. Через Керченську протоку та Чорне море Азовське море сполучається зі Світовим океаном.

Солоність води в Азовському морі набагато нижча, ніж у Чорному. Це спричинено його невеликою глибиною і великим припливом прісної води з річок Дон і Кубань.



Назвіть річки України, що впадають в Азовське море.







Робота з картою







Завдяки невеликій глибині Азовське море швидко прогрівається. Узимку температура води рідко опускається нижче  $0^{\circ}\text{C}$ , а влітку вона піднімається до  $+28^{\circ}\text{C}$ , місцями сягає  $+32^{\circ}\text{C}$ . Це створює сприятливі умови для відпочинку людей на узбережжі Азовського моря.

Найбільші острови Азовського моря – Бирючий і Черепаха.

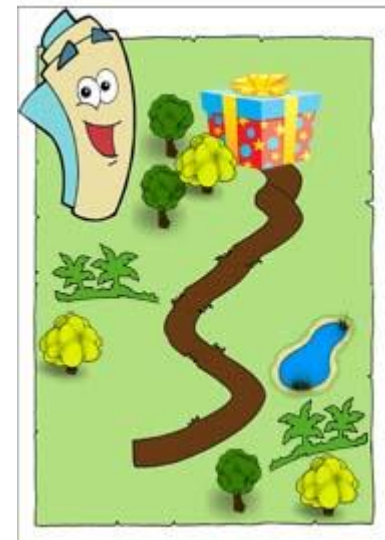


Знайдіть острови Азовського моря на карті атласу.

Острів Черепаха штучного походження. Але головною і найцікавішою особливістю Азовського моря є наявність на його узбережжі великої кількості кіс. Вони складаються з піску й гальки, що нагромаджуються під час переміщення їх течією вздовж берегів. Найбільша коса розташована на північному березі Азовського моря – це Федотова коса довжиною сорок п'ять кілометрів.



Знайдіть острови Азовського моря на карті атласу.





# Найбільші острови Азовського моря

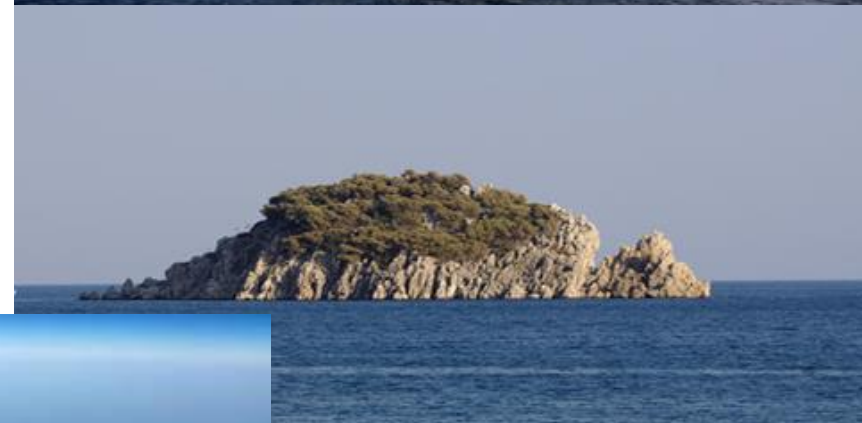
Острови Піщані



Бирючий острів



Острів Черепаха  
(штучного походження)



**Коса** — вузька намивна смуга  
суходолу у прибережній частині  
моря.







В Азовському морі ростуть червоні й зелені водорості, водні квіткові рослини. З риб поширені судак, хамса, тюлька, осетер, севрюга, білуга, оселедець, камбала, кефаль. В Азовське море на нерест та підгодівлю заходить риба із Чорного моря. Найбільше риби поблизу Керченського півострова.

Невеликі острови, півострови та коси слугують місцями гніздування багатьох птахів.

Узбережжя Азовського моря зі сприятливими природними умовами та піщаними пляжами – важливе місце відпочинку в Україні, тут розміщено бази відпочинку й санаторії.

З дна Азовського моря можна видобувати нафту та природний газ. Широко використовують лікувальну грязь солоного озера Сиваш.



*Федотова коса*



І великі річки впадають в море.

Море – рибальське поле.

Хто по морю не плавав, той біди не бачив.





Основними джерелами забруднення Азовського моря є промислові підприємства й порти міста Маріуполя. Унаслідок морських вантажоперевезень та діяльності портів вода забруднюється нафтою і нафтопродуктами. У межах водоохоронної зони Азовського моря накопичено значну кількість твердих побутових і промислових відходів. Браконьєрський (незаконний) вилов риби призвів до зменшення чисельності осетрових та оселедця.

В останні десятиріччя частина дрібних організмів, що мешкала в товщі води й була кормом для риби, зникла. Відповідно зменшилась і чисельність риби. Це явище спричинили стоки неочищених вод комунальних і промислових підприємств; інтенсивне використання в сільському господарстві мінеральних добрив та отрутохімікатів; забруднення від аварій кораблів.





Щоб зберегти природу Азовського узбережжя Криму, у 1998 році створено Казантипський природний заповідник. Тут є тварини та рослини, занесені до Червоної книги України. Зокрема, особливу цінність має ділянка степу, де росте рідкісний тюльпан Шренка.



*Казантипський заповідник*







Сьогодні  
25.11.2024

Робота в зошитах

## Завдання 1

За текстом підручника склади характеристику Азовського моря. Заповни таблицю.

План	Характеристика
Площа	39 000 км <sup>2</sup>
Середня глибина	8 м
Найбільша глибина	14 м
Протяжність	343 км
Ширина	231 км
Завдяки чому має зв'язок зі Світовим океаном	Особливістю Азовського моря є його майже повна відокремленість від Світового океану. Через Керченську протоку відбувається обмін водою з Чорним морем в незначній кількості.



Сьогодні  
25.11.2024

Робота в зошитах

## Завдання 2

Яких риб Азовського моря ти знаєш? Використовуючи різні джерела інформації, підпиши їхні зображення.



судак



осетр



камбала



кефаль



оселедець



тюлька



### Завдання 3

поміркуй і запиши, які проблеми охорони вод Азовського моря зображено



Мільйони кубометрів промислових стічних вод скидаються у море, при чому деякі підприємства навіть не проводять їх очистку.



Чимала кількість випадків розливу нафти.



Незаконний вилов риби.



Сьогодні  
25.11.2024

Робота в зошитах

## Завдання 4

Доповни схему «Значення Азовського моря».

У його водах мешкають  
найцінніші промислові  
породи риб – білуга,  
севрюга, осетер, шемая,  
оселедець, рибець.

### Значення Азовського моря

На базі біологічних  
ресурсів Азовського  
моря функціонує  
Північно-Азовське  
рибопромислове  
об'єднання.

Для медичної промисловості  
видобуваються морські водорості.





Сьогодні  
25.11.2024

## Перевіряємо себе

1. З якими морями сполучається Азовське море?
2. Що таке коса? Як вона утворюється?
3. Подумайте, чому температура води Азовського моря вища, ніж Чорного.
4. Схарактеризуйте рослинний і тваринний світ Азовського моря. Розкажіть, як він охороняється.
5. Які труднощі виникли у вас під час вивчення теми? Як плануєте їх подолати?



### Коротко про головне

Азовське море менше за Чорне, солоність його води набагато нижча, ніж у Чорному морі. Найбільші острови Азовського моря – Бирючий і Черепаха. Головна особливість Азовського моря – коси, утворені внаслідок переміщення течією піску й гальки вздовж берегів. Рослинний і тваринний світ Азовського моря дуже різноманітний. З 1998 року діє Казантипський природний заповідник.



...Азовське море в різні часи й у різних народів мало різні назви. Наприклад, меоти, які жили на його узбережжі, називали його Темеринда («матір морів»), греки – Меотійське озеро (за назвою племені меотів), римляни – Меотійське болото, слов'яни – Сурозьке море або Синє море, араби – Барель-Азов («темно-синя річка»), татари – Азов – «кінець», «гирло» (через розташування в гирлі Дону).





## Дослідницький проєкт «Водойми рідного краю»

Разом з дорослими здійсніть екскурсію до водойми рідного краю. Дослідіть її та дайте відповіді на запитання:

- Які водойми є у вашому краї? Які річки найвідоміші у вашому місті/селі? Розкажіть про одну з них.
- Звідки походить назва водойми?
- Чи є у вашому краї озера? Якої вони форми – округлої, витягнутої, серпоподібної тощо)? Яка в них вода (прісна чи солоня)? Яке найбільше озеро вашого краю?
- Як водойму використовують у господарській діяльності?
- Розкажіть про рослинний і тваринний світ водойм вашого краю.
- Чи дбають люди про водойми у вашому краї? Які способи охорони водойм ви можете запропонувати?



Сьогодні  
25.11.2024

Домашнє завдання



**Короткий запис у  
щоденник  
с.118-121,  
зош. с.58-59 № 1-4, проєкт.  
Фотозвіт надсилати на  
освітню платформу Human.  
Успіхів у навчанні!**



Сьогодні  
25.11.2024

Покажи цеглинкою LEGO з яким настроєм ти завершуєш урок

Це було  
неперевершено!



Ну, нормальний урок.



Урок пройшов  
погано.

